

Szerkesztőség iroda:

Főtr. Szt.-Ferenciek háza, emelet, balra. — Szarokostóval érkezőknek lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Pál könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Égész évre 4 forint
Fél évre 2 forint
Negyed évre 1 forint
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések meg előfizetéseknél:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelk A., Daube G. L. és társai és Herndl Bránban: Stern M.

Nyilv. petitorum 10 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi Hírtől Önszülő Szövetkezet”, a „Csáktornyai Takarékpénztár”, a „Muraközi Takarékpénztár” és „Alsó-Muraközi Takarékpénztár” és „Önszülő Szövetkezet” a Muraköz-hegyvidéki közmívelődési „Ünképző-tör” hivatalos közlönye.

Néhány szó a muraközi néphez.

Olvasva a szomszéd államok népesebbi statisztikáját, sajnálattal kell kimondanunk, hogy az emberiség, tulajdonképpen a gyermekek nevezetesen pedig hazánkban kétszer nagyobb számmal halnak el, mint a szomszéd országokban.

A legfelvilágosultabb országokban mintegy 50 évre van szükség, hogy a népesség megkétszereződjék. Hazánkban, noha a gyermekek száma 5%-al jobban szaporodik mint másutt, mégis 130 év kell, amíg a népesség megkétszereződik. Ami gyermekeink közül, különösen 3-tól 7 éves korig, elhal mintegy 55%; tehát nemzetünk fele előbb elpusztul, mint a 7-ik életévét beéli! Ez szomorú körülmény. Ebben csak Oroszország halad meg bennünket.

Honnan van ez? Talán a szegénységtől? vagy a rossz éghajlattól?

Sem az egyikből, sem a másiktól!

Éghajlatunk az egész országban éppen kellemes, egészséges; léteznek itt ott mocsáros vidékek is de itt óvja a betegségektől a népet az ő életmódja és a test erőssége. A szegénység és illetőleg még jobban beszélhetünk a szomszédságokról — Tudjuk, hogy a legjobb kenyér az egész világon nem te sem másutt mint hazánkban legjobb borunk nekünk van, legegészségesebb hús- és egyéb ételnemű nálunk

találhatik. A mi lisztünket, a mi marhahúsunkat szomszédaink igen nagy mennyiségben hordják szét, akarván ők is jobbat élvezni.

Tehát miben keresendő a nagy halálozás oka? Megmondom nyíltan.

Semmi egyéb, mint gyermekeink nevelése körüli hanyagságunk és tudatlanságunk! Nézzük meg a dolgot közelebbről, hogy megérthessük egymást.

A tanult és okos népek gyermekeinek szaporodását isteni áldásnak veszik és a mi népünk nem is áldozik, mi mindent áldoznak, milyen módokat használnak fel arra, hogy gyermekeiket egészségben és minél nagyobb számban felnevelhessék.

Kétséget nem szenved, hogy a mi népünk is szereti gyermekét. Amde e szeretet nem alapszik népünknek egészséges szilárd alapon! Nálunk a szülők gyermekei iránt táplált szeretete inkább meg gondolatlan kényeztetésben rejlik, mintsem a természet és az Isten törvényein. Azt kérdezem, ne vehetjük-e szülők szeretetnek azt, hogy egy anya elsráncokzik kis gyermeke felett midőn őt saját vigyázatlanosságából elesett s orrát kissé megsértette? Más oldalról pedig ott hagyja mocsokban, egész nap össze rontott ágyán, vagy bölcsőjében heverni, megmosatlan s fésületlen fővel rendszeresen addig, míg a piszok anyyira beeszti magát gyenge testébe, hogy az ártatlant betegségbe sodorja.

Ez csekély példa, de menjünk tovább!

Mi történik a gyermekekkel nyáron, midőn a mezőgazdasági munkálatok beköszönnek? főleg minálunk a kukoriczakapálás idejében?

Ily időben a szülők majdnem kivétel nélkül szobába zárják gyermekeiket, ott hagyják nékik enni-inni valót a fiókban, a lőcán. Mások lekötözik gyenge csecsemőjüket a bölcsőbe, hol addig kell szegényeknek vesződniük, míg az anya elvégzi mezzei munkáját; a harmadik ismét küssé felültebb gyermekeire bizza az őrizetet és a jó Isten gondviselésére számítva, egész nap nem látja drága magzatát.

És mi történik számtalanszor az ily magukra hagyott kisdedekekkel? Az egyik-össz sebi testét, kifecizemti kezét, lábát a sok mászkálás és ugrándozás közt, de hányan vannak magukra oly betegségeket, melyek nem sokára vagy sirba visz k, vagy teljes életükre nyomorékká teszik őket! Ki sorolhatná el ama számtalan halálesetet, melyet csak is eme szomorú körülmények okoznak!

De nem elég, hogy az így magukra hagyott gyermekek a szokásos rendetlen és sovány kosztjuk mellett testileg nem fejlődhetnek és már kis korukba magukba veszik a betegségeknek mélyen rejlő okait, hanem a más szerencsétlenségek mellett, minő például a tüzvész és a többi,

A „Muraközi” tárczája

Bóthy László emlékezete.

Harmincz éve, hogy elváltunk,
Te mentél az örök-létre
Én maradtam önkéntelen
Zajló világ örvényébe!...

Sodor és víz, vadul kerget.
De azért látom az eget,
Látlak téged, minduntalan
Elem hoz az emlékezt...!

Várom, várom azt az időt,
Mikor újra látjuk egymást,
Mikor ismét együtt leszünk
A túlvilágon oda-át.

Örülünk a boldogságnak,
Mely körülvesz mi bennünket
Arra a szép gondolatra,
Hogy földi gond nem bánt minket!...

Budapest, 1887. május 20.

Osovay Árpád.

A nagy torony érához.

(Bácsa és Bácsokának még meg nem jelent irodalmi hagyatékából)

(Folytatás és vége.)

— Dehogy beszél, dehogy beszél. Egy felmetszelyt a 40-es vörösből.

— Köszönöm, talán még nincsen késő... csak nyolcz, mert nagysága akkor jön haza az operatióból.

— Minden nap operálják?
— Igen is minden nap. Az orvos úr csak otthon operál, különösen egy idő óta gyakran.

— Egy idő óta?
— Igen, mióta a kaszniját lefoglalták.
— Mi köze ennek a tyukszem vágáshoz.

— A kaszninak?
— Igen, a kaszninak.
— Oh annak nagyon sok köze van. Mert

tetszik tudni Gné herr, mikor a mult hónapban a nagysága tyukszemét vágta. Mert az a tyukszem terjed ám, hírtelen kopogtattak az ajtaján.

A doktor ur nem tudta máshová rejteni a nagyságos asszonyt, mint a kasznijába. Tessék csak aztán meghallani, ami később történt. Foglalni jöttek hozzá. Feirtak a szobában mindent. Mikor a kasznira került a sor, a doktor ur elébe állt s nem engedte felnyitni, hanem ezek a Gerichteiterok nem tréfálnak, szépen félretolták, kinyitották az ajtót s ott volt az én asszonyom...

— A tizforintos?
— Igen. Meg is becsülték, azután ismét rázárták az ajtót s lepecsételték. Képzelné lehet a doktor úr zavarát; az eljárás költségeivel együtt 72 forint kellett volna fizetnie, de a fiatalnak ennyi pénz nem hevert a ládájában. Gondolkodva jártelek a nő szobában, mi tevő legyen; ha feltörni a pecsétet, akkor bírói zártörést követ el, ha föl nem töri, az asszony akár éhen is meghalhat. Végre mégis az asszony találta meg a szabados eszméjét. Elküldött értem. Én sludtam. Szép jó napot kívántam.

— Mivel szólgálhatok doktor ur? kerdem.
— Minljárt megtudja, nyertem válaszul tőle.

Ekkor kopogtatott a szekrény ajtaján s halkán, azt hiszem szerelmesen oda szolt:
— Angyalom, itt van Léni...

Miért mondhatja ez a kaszninak: itt van Léni, talán be van rugva, vagy az a csontváz támadt föl, ami ott szokott állani s a frakkját akasztja rá, hogy össze ne gyűrődjék.

— Léni... hallom a kaszniból az én asszonyom hangját. Keresszet velem, összecsapom kezemet. Uram! hocsád bünöm, hogy kerül ez ide? Talán káprázott a fülöm? Nem káprázott, újra hallom.

— Maga van itt? Majd a föld alá sülyedtem. A szobában voltak a törvényurak még s az én asszonyom ott van.

Az egyik ember toporzékolt.
— Nem elégzem meg a pecsételéssel, elvizek a kasznit.

— Ehez joga van, szoros bírói zár átvitellel.

Jézus Krisztus, az nem lehet. Magamból jöttem egy újabb Léni kiáltásra.

— Mit parancsol nagysága?
— Várjon csak, menyüvel tartozik a doktor ur?

— Helvenkét forinttal, kiáltott a toporzékoló ur.

— No hát édes Léni, menjen haza, ott vannak a ruhám zsebében a kulcsaim és a fiókomból hozzon magával anyyi pénzt.

Siettem, rohantam kiszabadítani asszonyomat, mert féltem, hogy a dolog árverésre is kerülhet. A törvényurak nem tréfálnak.

szellemileg is nagyon elmaradnak, eltom- pulnak.

(Folytatása köv.)

Néhány szó a temetkezési egyelet ügyében

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Muraköz” 32-ik számának vezércikkében egy igen életrevaló eszme volt megpendítve. Engedje meg a tek. szerkesztőség, hogy ezen üdvös eszme kivitelű módoszatait illetőleg csakélyeségem is tehessen néhány szerény észrevételt.

Részemről nem igen hiszem, hogy a város mint erkölcsi testület, temetkezési vállalatot létesítsen, mert hát ki vesze azt?

Kis városban, mint amilyen Csáktornya, magán személy tőkéjét szintén nem igen fogná kockáztatni, mert kérdés, ha vajjon a vállalat jóvedelmé arányban állana-e a befektetett tőke kamatával és a reáfordított fáradsággal? Ha nem, elbukik. Ha igen, megint csak mi keserüljük meg. Csőből vörödbe.

Szó sincs róla, ha az embernek igaz szívbeli bánata van, nincs igen alkudozó kedve s biz az könnyen ki lehet véve a zsarolásnak.

De ki áll jól arról, hogy a vállalat, nem-e fog az illetőnek temetés után olyan számlát benyújtani, mitől az illető erszénye is menten gyászát őr?

Nem lenne-e sokkal előnyösebb más városok mintájára olyan temetkezési egyelet létesíteni, mely a temetkezési költségeket is viselné?

Tanuló éveimben Baján több ilyen egyesület működött. En ugyan működésükre

— Kiszabadította?

— Igen.

— S azóta javultak a tyukszeimei?

— Nem biz azok, hogy többé a tyúkszemvágás alatt a kaszniba ne kelljen bujni, az asszonyom kifizette a doktor adósságát s hozzá is megy.

— Így hát elveszti a tiz forintot.

— Nem én, megfizetik meg életem csak a titkot el ne áruljam. Nem is mondtam el másnak, csak az urnak. Bor között beszélünk de tovább nem feccsünk. Jó éjszakát!

— En nem bor között beszéltem el ezt a borkorcsolyát.

— Régi jó világ-ből

A régi jó világban történt, hogy Alsó-Muraköz egyik falujának kántorát felkérte az előjáróság, hogy Lőrinc napkor, a templom pátronusa (szent-Lőrinc) tiszteletére valami különös, még soha sem hallott szép éneket énekeljen nagymise alkalmával. Kérelmük nagyobb nyomatéknál 6 frtot fizettek le a kántor kezébe. Híre ment ennek a faluban, mindenki a szép új énekről beszélt és az előjáróság örült a jó gondolatnak. Megérkezik a nagy nap, a falu népe teljes számban jelenik meg a templomban, az előjáróság az első padokban foglal helyet és várja a megrendelt szép éneket. A mise megkezdődik és a kántor elkezdti — a „Padamo”-t (Im arczunkra borulunk) és az egész mise alatt ezen agyoncsépelet, ismert, régi éneket énekl. Az előjáróság majd megpukkadt mérgebben, hogy így feltette őket a kántor s a mise végével mérgesen várja a templom előtt a kórusból lejövő kántort, hogy méltó haragjának méltóan adjon kifejezést. A kántor nem várván be az előjáróság kifakadását, elhaladva mellettük, kezét dörzsöli s mosolygva mondja a felületes előjáróságoknak: „Ugy-e, szépen telmagasztaltam nektek Lőrincet!” — és sietel haza. A dalog ve az lett, hogy az előjáróság panasza emelt a szolgabírónál, aki a kántort a 6 frt visszatérítésére ítélte. — Ugyancsak ezzel a kántorral történt, hogy Antal napkor imigy énekel a kóruson: „Oh szent Antal, a torlák és átlatok pátronusa, tekints reánk a te faidra s lányaidra!

akkor nem igen ügyeltem, mert hát hol van az a 19-20 éves fiatal ember, akinek ily korban a temetkezési költségeken jár az esze?

De most, midőn már az ősz hajszál nem ritka vendég, kapva kap az ember ilyen életrevaló eszmén s iparkodik a látottakat és hallottakat emlékezetében felújítani. Hiába! Ősz hajszál — memento mori!

Az egyik ilyen egyesületnek Baján 800 tagja volt. Fejenként és hetenkint ezek 2—2 krt fizettek s minden egyes tagnak halála esetén fizettek az élben maradtok fejenként 15 krt az egylet pénztárába. Ebből aztán kifutotta minden, sőt az életben maradtok osztalékban is részesültek.

No már most kérem alkalmazzuk ezt a magunk viszonyaira. Ha a környező községeket nem is vonjuk bele a számításba, csak tisztán Csáktornyát, ha mindenki saját jól felfogott érdekét követi, könnyen lehet 200—250 tagot gyűjteni. Egy községnek vagyunk a polgárai s így igen természetes, hogy a taggyűjtés vallási külfölségbe nem fitkozhatik.

Mert legyen valaki akár keresztény, akár zsidó, Ábrahám kebelébe ingyen ugyan nem megy.

Tehát mint említeni bátor voltam, vegyünk fel bázisul csak 200 tagot. Egy tisztességű temetés rendezése 80 frtnál nem igen rög többre, persze 300 frtos érzékporsó nélkül, esik egy-egy élőtagra 40 krt.

Ha valaki fényesebb temetést akar, akkor kkapja a 80 frtját. En ugyan még nem voltam gazdag ember, de azt hiszem, nem akad olyan gazdag ember, akinek 80 frt ne kellene.

Heti befizetésére elég lenne 10 krt, amiből a szükséges szervezésnek s az elhaltak 40 krajai kerülnének ki.

A várostól csak annyitban kérhetnénk az esetleg keletkezendő zsenge egyetlennek támogatást, hogy adjon az egylet céljaira valamelyik házában egy szobát téli fűtéssel. A pénztárnok és jegyzőnek, kik funclatorok is lehetnének, az egylet adna tiszteletdíjat.

Ha a temetkezési egylet ilyen értelemben megalakulhatna, azt hiszem még előnyösebb lenne! Ha már az ember szívét gyász éri, ne érje egyuttal erszényét is.

A tek. szerkesztőségnek ez a lakóházi mozgalom ilyen forma megindítását bátorodom becses figyelmébe ajánlani.

Csáktornya, 1888. aug. 8.

Igaz tisztelettel

MENCSEY KÁROLY.

CSARNOK.

Levél egy fardóba.

Asszonyom!

A hőmérő a nap sugarainak indiszerete árulója olyan melegt mutat, aminőül a fűrésztánc felé nemcsak egy, eégge tagas báterem lüldel. Természetesen az a virágillat, az a szédítő, kábító erő s különösen a szép bálú helygek szeméiből sugárzó lang teljesen hiányzik. Meleg van, minden költséssel nélkül s a világ folyása is olyan lomha mint a szivtüntengésben szenvedő érverése. alig történik valami.

Nehéz feladat jutott nekem, kit kedvességed által bizott meg, hogy írjak valamit, arról mi történik. A lapok megírják mind, azokhoz a titkos pletykákhoz jutni, amelyekhez az idény kezdetén hozzájutunk, most nem lehet a komornaknak, szobalányoknak könnyű titkot tartani, mert nincsen. Hiába fordulnak a fizetett kérek bár-

melyik rendjéhez, nem tudnék fölfedezni semmit. A véletlen jól segélyemre, hogy önnék szolgálhassak.

A szerb királyné valóra vetett, a fővárosban visszamaradt férjek asztalánál, nagyobb hullamokat. Két pártra osztottak, az egyik jelszava: itél meg a nő, a másik zászlójára ez van írva: itél meg a férjet. Mindegyik párt saját házi boldogságát vagy boldogtalanságát jelzi. Akinek a felesége ellen nincsen kifogása az a szép Nátaljánk ellensége, akinek pokol a házi tűzhelye, az Milan fejére gyűjt eleven szentet. Nemélyek csipkedve teszik hozzá: Csodáljak, hogy nem tudtak megférni, nincsen anyósuk. Ebből azután az európai udvarokra került a szó s Koburg fejedelem fölött szánozoktak, ki bajosan fog nőt kapni, mert Klementine hercegnő igazi kabinet-anyós lenne.

A bolti idényben a hírlapoknak a közönséges halandók kevés anyagot szolgáltatnak, a végzet azonban kisigetezte őket, a koronások házi ügyei bőségesen kárpótolják. A véges ember már nem is elégszik meg embertársai regényeivel, ha nem fedesi hibor és hermelin a regény alakjait, úgy érdekelen...

Be kell vallani, bőséges regények játszódnak le a trónok körül. A jövő század Mühlichak Lujzá nagyszerű tárgyakat talál. A nők iránt túlságosan udvarias szerb király, a hatalmak által udvartalanul elhagyott szerb királyné, a szívében megsértett anya, hősi költeményre hangolhatja a latot! A középkorban sok ifjú királyi levente mérte volna össze kardját Milánna Nátalján. Ma a politika mást követel. Nem szabad szánnunk a megbántott nőt, a megszegyentett királynét. A királynék haragja miatt nem lesz többé trójai háború. A lovagiaságnak vége, a piros róza, fehér róza nem viv, de igen is a Bismarckok, Giersek, Kalnokyak zsid, piros és sarga könyve. Ezek a világhonó könyvek. A trónokat hajdan a francia munkások rombolták össze, ma egy kis diplomáciai jegyzék. Még a királyok, császárok naploja miatt nem lesz háború. Szegény sokat szenvedett Frigyes-cászár harminc napló könyve, melyekbe nemcsak családi dolgokat, de politikai eseményeket és politikai nézeteket jegyzett, majdnem arra a sorsra került, mint egy elintéztet akta, melyre azt írják levéltárba a tétit. Igen, de a nők mintaképe, az anyák és nagyanyák példányképe el még, ki egy külön, hatalmas nemzet királynője, birodalmában soha sem megy be a nap és soha nem szűnik meg ő nő, anya és nagyanya lenni. Mikor unokáját nem ekarták nőli adni a dalás és lovagias Battenberg Sandorhoz, ki, ha az államok külügyminisztere nők lennének, könnyen utját vághatná minden diplomáciai cselészövénynek — a nagyanyával csak nehezen lehetett megértetni, hogy a szerelmes terveznek s az orosz császár végez. Ez a királyné nem felelt el, hogy az özvegy nemet csak-szárné angol leány s Angliában a családi dolgokat nem állami feltevések örök hamis a naplók, azokat ki adják. A fejedelmi naplók, a koronások fő jellemének tüköréi s Frigyes-cászár életében ez a személyt illetőleg nincsen semmi eltitkolni való. Most már az a kérdés, vajjon az özvegy császárné anyja tanácsár, saját szívt követeli, vagy az állam lenőbbé érdekei előtt hajol meg. Mig az angol királynő fiatal volt, vele nem lehetett tréfnálni, mindjárt ott termett az angol flotta. Túr István tábornok, vagy amint a nóta mondja: Túr Pista, mikor az emigrációban volt, angol öngyári rangot vett s a magyar emigráció folytán megjelent Bukarestben. Itt ő mint az ezredet elhagyott osztrák őrmester letartóztatott s megfosztottak angol tiszti jelvényeitől, egyenruhájától és el is oszták. Az angol konzul távirati Angliába. A királynő rendeletére, ki a magyarok iránt mindig rokonszenvet érzett, megjelent az angol flotta s a diplomáciai jegyzék. Túrnek visszaadott ruháját s a román és osztrák zászlót meghajtották előtte. Ez a királynő bizonyosan nem fogja engedni leány jogait; ha vér nem is fog folyni, erőlyesen lép fel...

A háborút ma is egy nő gátolja meg a politikai legendák szerint, t. i. Dogmár, a nő, neje, ki a vérontástól irtózik. Aki még a nihilizáért is kegyelmet kér. Ez a nő megváltozott lért, sohasem megy a minden oroszok czárra, az életeért remegő fehér császár, mig meg nem kérdi nejt: Imadkozál ma értem, Dogmár?...

Az európai ulvarok közt alig van boldogabb mint a Roman ulvar. A költő királyné, Carmen — yva irászatlanul dolgozik s nem sokára néhány francia halhatatlan látogatását fogadja s mindennap megtekinti az udvari konyhát, ho

„omániai előkelő családok gyermekei tanulnak fogzni. A királyné mindent elkövet, hogy országában mindenki jó nő és jó gazdasszony legyen.”

A csecsemőnél alig több spanyol királyi mükövelői előadásokat rendez anyjának s lovagot híntas lován. Ő nem sokat törődik a világ folyásával. Lován kívül alig van több foglalkozással, a diplomáciát még miut mumust sem ismeri. Boldog gyermek, játszik.

A fejedelmek idenye van valójában; utaznak, járnak-kelnek, találkoznak s keverik, vetik a kártyát s hol békére, hol háborúra áll a játszma. Szerencések azok, kik nem szerepelnek a partihéján.

De majd elfeledem, asszonyom! hogy egy kis pletykát is kell bele kevernem levelembe, mert ezeket ön is jobbadatra tudja, mert itt van. A hővérő magyarra szállt, a szívek házasságig emelkednek. Egy az ócz lapokban is szerepeltett előzkovacs bankár leány — akinek képe ki volt állítva, valik a férjétől s elveszi egy, az uri társaságokban kegyelt bankigazgató, aki oda való, ahol Kecskeméttel kibékülni nem tudnak.

A másik hymen-hír is érdekes, mely még lappang, de biztos. Férje tavaly önként köszönt le az eletről, egy főuri család is pörölt a nagy vagyonért. Most elveszi a gazdag özvegyet, ki három napig volt nő, egy magyar báró, ki magas közigazgatási rangot visel.

Feleljenek érte akik beszélnek, ha igaz, kívánják, legyenek boldogok, ha nem igaz, a fenntartás kényelmes vérté alá rejthetnek. De ezért csak adja tovább.

Még egy érdekes kis drámát közlök. Postamesterne volt, a földes ur fia szerette, ő is szerette a fiatal embert. A fiu pazarolt, pénzre volt szüksége, az elszédített postamesterne a hivatalos pénzekből adott. Jött a szemle. A pénzürihiány konstataitott. A postamesterne mint anya kezdette meg fogságát s mikor kikerült, a másik télnél megszűnt a szerelem. Egy folyóval akarta enyhiteni fájó sebeit, most ott felszik életveszélyen tül, egy kórházban a felvidéken. Szeretne becsületes foglalkozást találni. Ezt a történetet magasabb körökben czáfolni szeretnék. Bár meg lehetne czáfolni, hogy lovgagiatlan szinben ne tünjek föl egy fényes család név viselője, mert a dologban az a legesőtebb, hogy bevárták, míg a szerencsétlen szerelem gyümölcse meghalt s akkor 100 frtot adtak a szegény nőnek. Ha igaz a dolog, a nagynevű család női tagjai közt akadhata valaki, aki „jo sziv”-ot gyakorolna és ne csak rendezze a szegény nő érdekében, ki szorgalmas és becsületes uton akarna élni. S csep és kár volna elbukni engedni. Ha nem igaz, regénynek is érdekes tárgy marad.

Ime asszonyom, ezek a forró ideny frissen sült tényei vagy legendái, mikről beszámolt

híve:
Erdélyi Gyula.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Hymen.** Loncsarits Lipót szentmária körjegyző e hó 12-én vezette oltárhoz Sümeghy Mária kisasszonyt Perlakon. Sok szerencsét a fiatal házaspárnak!

— **A csáktornyai tüzoltóegyesület** részéről a f. hó 19. és 20-án Szombathelyen tartandó kerületi tüzoltói gyűlésben részt vesznek: Szeivert parancsnok, Czvetkovits alparancsnok, Adelmann, Klein és Masztnak tüzoltók.

— **Tudnivalók a csáktornyai áll. képezdei növendékek felvételi tárgyában.** Az 1888—89-ik tanév szept. 5-én kezdődik. A képezdebe felvétetik oly ép és egészséges testű növendék, ki 15-ik évét már meghaladta, s a magyar nyelv, számvetés-, földrajz- és történelemben legalább annyi jártassággal bír, amennyit a gymnasium, real, vagy polgári iskola négy alsó osztályában tanítanak. A belépni kívánó növendék erről vagy nyilvános iskolai bizonyítványt köteles előmutatni, vagy felvételi vizsgálatnak kell magát alávetnie. Korát mindenki keresztlevéllel, testi épességét orvosi bizonyítvánnyal köteles igazolni. A felvételi és

javító vizsgálatok szept. 1-én tartatnak. Segélyben csak jó magaviseletű és jeles szorgalmat tanusító szegény tanulók részesülnek. A bentlakásra felveendő növendékeknek legalább 8 jó inggel, 4 gatyával, 4 törülközővel, 6 pár harisnyával, teljes ágyneművel nyári és téli öltözettel, kefékkel, elegetd mennyiségű lepedőkkel, vánkoshéjjakkal, zsebkendőkkel stb kell birniok. A segélyben részesülő növendék szülőik állapota, jó viseletük és szorgalmuk alapján teljes vagy részbeni ellátás, vagy ennek megfelelő segélyt nyernek. Azok, kik az intézetbe felvételnél kívánának, kötelesek kérvényeket az igazgató tanácsához czimezve az igazgatónak beküldeni. E kérvényhez mellékelendők: keresztlevél, iskolai és orvosi bizonyítvány. Akik segélyt kérelmeznek, azoknak szegénységi bizonyítványt is kell mellékelniök. Minden kérvény, melyhez szegénységi bizonyítvány nincs mellékelve, 50 kros bélyeggel látandó é. A horvát nyelv, az intézet sa általagos feladatának megfelelőleg minden növendékre kötelező tantárgy. Csáktornya, 1888 aug. 15. Az igazgatóság.

— **Tüz. Morandini Bálint dráva-szentmihályi téglá-égetőjének tetőzele kigyuladt, melynek eloltásánál tüzoltóink szép számmal igyekeztek megfelelni nemes hivatásuknak**

— **Nagy jégesés.** F. hó 16-án délután 20 peiczig nagy dió nagyságu jégek estek, nagyobb kárt azonban nem okoztak, mivel lassan s ritkán szállottak alá

— **Dravából kifogott gyermek** holttest. E hó 9-én Pucsina község közelében egy csecsemő holttestét fogták ki a Drávából Eddig az illető házasok által nem volt megállapítható, vajjon szerencsétlenség, vagy pedig gonosz tett által jutott a gyermek a Drávába? Az eset kiderítése bajos, mivel a talált hulla személyazonossága még eddig megállapítható nem volt.

— **Lólopas.** F. hó 10-én éjjel Blazseka Lőrincz cshevocezi lakos istállójából 2 drb muraközi fajú lo, egyik 3 éves 15 markos kanca 200 frt, a másik szintén 3 éves és 15 markos serégelyszürke herelt 200 frt értékű lo, ismeretlen tettesek által ellopattott

— **Adószedes** karhatalommal. A mura-szerdahelyi körjegyzőség az adót egy hét óta karhatalom segélyével szedi be.

— **Alsó Lendvai hírek.** Balogh Árpád szinigazgató A. Lendván csak néhány előadást tarthatott s onnan a közönség pártolásának hiánya miatt, jelentékeny veszteséggel volt kénytelen távozni. A pártolás hiányának oka állítólag a társulat egyik nő tagja volt, aki sértős kifejezésekkel illetve volna a lendvai értelmiséget. A társulat Tapolczára ment. — Alsó-Lendván e hó 8-án hó esett

— **Bizonyítvány.** Két poroslót kiküldtek, hogy adóst fogjanak el, ez azonban ablakból látta őket közeledni. Bezárta tehát ajtaját és ablakából szidalmakkal halmozta el a poroslókat, kik erről a következő írásbeli jelentést sze készítettek: „N. N. ablakból szidalmazott és azt mondá: semmi rekelők, gazemberek és szamarak vagyunk, mit ezennel az igazsághoz híven bizonyítunk

— **Kalendéle jel.** Ha valakinek nagyon is sok kifogása van valamely hírlap ellen, melyet mind a mellett folyvást olvas, ennek az a jele, hogy nem ő fizeti meg a lapot. — Ha fiatal hölgy azt a szándékot nyilvánítja, hogy hátra levő napjait szülei ápolására szenteli, ennek az a jele,

hogy lassankint szokni kezd a közmondásból, hogy: Szükség törvényt ront. — Mihelyt fiatal ember tulságos figyelmet fordít lábára, ennek az a jele, hogy feje gyöngül. — Mihelyt az anya, kinek 6 hajadon leánya van, sajnálkozva említi, hogy közel az idő, melyben a kedves teremteseknek válniok kell egymástól, ennek az a mulhatlan jele, hogy aggodik a kérők miatt

— **Muraköz multjából.** A „Gyakorl. Mezőgazda” legutóbbi száma érdekes adatokat közöl az 1814-ik évi csáktornyai, illetőleg a muraközi termények áráról, amelyek közül a következőket említük fel. 1814. ápril 22-én Muraközben egy pozsonyi mérő buza ára 110 garas volt, ugyanannyi szemes kukorica 60 garas, csutás kukorica 30 garas, egy pozs. mérő krumpli 12 garas. A marhahus fontja 8 krajczár, a borjúhúsé 9 kr., a disznóé 12 kr. Egy pár ökr 300 forint, egy pár kővér disznó 120 forint, egy pár kővér lud 70 garas. A diszi ózsir mázsája 50 forint, az írósvaj mázsája 40 forint. Az ó-bor akója 20 frt, az ujbore 11 frt, a szilvapálinkaé 40 frt. A dohány mázsája 18 frt, a mezé 60 frt, a szénáé 30 garas. A kemény tűzifa öle 6 frt, a puháé 4 frt. A finom gombolyított selyemnek mázsája 1400 frt.

— **„The Gresham”** Életbiztosító-társulat Londonban. Fiokja Ausztriában: Bécs, 1. Giselstrasse 1., a társulat házában. Fiokja Magyarországon: Budapest, Ferencz József tér, 5. és 6. sz. a., a társulat házában. A társulat cselekvő vagyona (activa) 1887. jun. 30-án frt. 97872,236.55. A befizetett évi díjak után járó összeg és kamat 1887. jun. 30-án frt. 18678,398.10. A társulat fennállása óta (1848) kifizetett biztosítási- és járadék: összeg, nemkülönbén visszafizetés stb. fejében járó összeg frt. 191,108,220.84. Az utolsó 12 havi üzletében a társulatnál 58038,225 frt. erejéig újabb üzlet köttetett meg, mi által a társulat fennállása óta kötetett üzletek fösszege 1510,756,529.55 frtban állapítható meg. A biztosító levél (police) kiállításánál alpui szolgálat tervezet (prospect) és díjjegyek (tarifa), ugyintén ajánlasi minták díjtalanul kaphatók Ausztria-Magyarország minden nagyobb városában a társulati közvetítőnél (agens) és a társulat fiókjánál Bécs és Budapestben.

Nagy-Kanizsa, 1888. augusztus 1-én

Ezennel tudatom a n. é. közönséggel, hogy helyben 48 évtől a fennálló **főférfiszabó-üzletemet** (az összes tartozások és követelések kivételével) mai napon

H L A T K Ö Z J Á N O S
urnak átadtam.

Az irányomban tanusított bizalomért hála köszönet mondok és amidon kérem, sziveskedjék ezt utódomra is átruházni, meg vagyok győződve arról, hogy ez utóbbi kitünő szakavatottsága és tapasztaltos eljárása által becses igényeinek meg fog felelni.

Tisztelettel

Pollák Ármán.

Hivatkozom a fenti nyilatkozatra, van szerencsem a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a mai napon helyben **Pollák Ármán** czég alatt fennálló

főférfiszabó-üzletet

átvettem. Miután 6 éven át ezen üzletben mint szabász működtem és az utolsó 14 évben helyben saját özégem alatt főférfiszabó-üzletet vezettem, azon reményemnek adok kifejezést, hogy a t. közönség továbbra is becses bizalmával fog részesíteni.

Kiváló szolid és előzékeny eljárás által törekedni fogok igényeinek minden tekintetben megfelelni és magamat becses figyelmébe ajánlva, maradtam
mely tisztelettel

724 2—2

Illatko János.

Urednička pisarna:

Glavni pijaco, fraterska hiša, lijevo na kondignaciji. — S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičeće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margalita Jožefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cuna je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvrt leta 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tijeđen jadenkrat i to: vu svaku nedelju.

Štampeni glasnik: „Medjimurskoga poljoprivrednoga društva“ „čakovečke šparakasse“, „Medjimurske šparakasse“, „Doljno-Medjimurske šparakasse“, „Poljoprivrednoga društva“, „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“.

Par rećih Medjimurcom.

Poštuvani Medjimurci! Čitajući štatistička izveštja susednih europskih narodov gledjeć njihovoga povnožavanja, sa žalostju moramo izreći, da ljudstvo, osobito deca, v našem orsagu vu dvakrat veķsem broju vmira i gine, nego vu susednih zemljah. Vu naobraćenijih orsagih Europe treba po priliki 50 let, da se broj stanovni tva podvostrući, t. j. da dvakrat toliki nastane kak je bil prije 50 let.

V našoj magjarskoj domovini, gde se broj dece za 5% više pomnožava nego drugde, ipak treba do 130 let, dok se na gori spomenuti način narod podvostrući. Od naše dece, osobito od 3 do 7 leta, po umre do 55%, anda polovica našega naroda predi zgine nego 7-mo leto dobe svoje navršiti! To je prežalostna okolnost. Vu tom nas jedina Ruska nadkriljuje.

Pak odkud je to? Morti od siromaštva ili zločeste klime?

Niti jedno niti drugo!

Podnebje v našem celom orsagu baš je vugodno, ima doista gde i moćvarnih pokrajinah, nu tu čuva od betegov naroda njegov način življenja i jakost tela. Od siromaštva pak boje moremo govoriti pri susednih orsagih. Znamo, da v celom svetu najbolši kruh rodi vu našoj domovini, najbolše vino imamo mi, najzdravše meso i druge hrane nahadaju se pri nas. Našu melju, naše vino i našu marhu razvažaju susedi na sve kraje vu neizmernoj meri, hoteci i oni nekaj boljšega živjati.

Anda vu čem se nahad a zrok tolikoga pomiranja? Najte mi zameriti dragi moji Medjimurci ja vam budem povedal odprto pravi taj zrok.

Nikaj drugo, nego vlastito naša nezmarnost, a i nekaj neznanstvo gledjeć odhranjivanja naše dece!

Do-pomenimo se samo malo bolje, da se sporazmemo Spametni i zvućeni narodi drže vnožanje svoje dece za pravi božji blagoslov a vi niti nesenjate, kaj sve oni aluju, kakove sve načine upotrebljuju za to, da decu svoju vu zdravju i vu čim veķsem broju odhrane.

Nedvojim, nego sem baš osvedoćen, da naš narod ljubi svoju decu. Ali ova ljubav se pri nas neizkažuje onak spametno i razložno kak pri drugih narodih. Pri nas izkažuje se materinska roditeljska ljubav više vu nepromišljenom cartanju, nego li vu smislu bežjih i naravskih zakonov! Rećite mi jeli spametna i prava ljubav one matere, koja se nad detećem plaće, ako je ovo opalo ter si malo nosek postrgnulo, a s druge strane pušća ga zamazanoga, celi dan s ponesnaženih cepah ležati s neopranom, nepočeslanom glavom, dok mu smad pod kožu predere i tak detešće v beteg liiti. —

To je mala pelda, ali idemo dalje!

Kaj biva s decom v ljetu, kada se poljsko gospodarstvo započne? osobito pri nas vu kuruznoj kopi.

V težačku dob najveć roditeljev drobnu svoju dećicu v ližu zakleneju, daju jim na stolicu jesti i piti. Drugi malu bebču povijaju ter v zibki ostavljaju, dok se s polja povrnu, treći pak ju pušćaju pod pazkom malo stareše braće i sestrah i tak ufajuti se vu dobrotu božansku, po celi dan nevide detešće svoje.

Kaj se onda sto i stokrat ripeća s ovom decom vu hiži, to sve ovde izpri-povedati nije moći.

Jedni se spobiju, ruku ili nogu skljuće skakajuć od stolice ili stola, drugi se sporežu a kolikokrat prtegnu si pri takovoj s a m o e i b e t e g e. koji je ili kak lazare celo življenje sprečadaju, ili je najjedenkrat ili pomalom u-mrte! Što bi narobil nesreće, koje su pri ovakovih prilikah stotinam i jezeram dece sturt prouzrokovale?

Ali nije dosta, da se ovak na samo ostavjena deca uz neurednu i lošu svoju koštu v telu razvijati nemoreju ter već vu slaboj mladosti klicu drugih odovud izlazećih nesrećah, kak je oženj itd još i vu duhu jako zaostaju i ginu!

Tak se roditelji skrbe vu onih okolnostih za osigur nje zdravja detešće svoje?

Nemremo si pomoći, od polja živimo, drugać nemore biti! itd to su jim zgovori. Ali nije tak dragi Medjimurci!

Rećite mi, kak je to? da svoje prasiće, svoje svinje, krave a veķkrat iste guske neostavimo na sraznom ter ove nepripušćamo samo milošeći bo ansko, nego jim držimo pastira, koj je od svega zla obđuvati ima. Kaj je na a marha više vredna, nego ono blago kaj nam je od srca opalo? Za pastira čuvara naše marhe moremo aldoovati par grošov i još kaj drugoga, a za detešću našu ne? Imamo čuvaru za marhu, za decu našu neimamo!

Kaj smo čineći?

Nikaj drugo, nego na peldu drugih vu vsem takove koji budu dužni paziti na telalni razvitek i na du evni napredek naše detešće!

Ali kak to?

Čisto jednostavno vredimo si dadilišća po mogućnost, pogodimo si polek okolnostih jednu nadzirateljcu.

Koja bude detešću našu od jutra do v čera nadzirala, dvorila ter ju vu igri njihovoj ravnala i po iljajmo tam marljivo detešću našu onda, kada poljsko gospodarstvo nebude dopustilo, da mi na nje paz mo

Visoki ministerium odredil je vpeljanje tih dadilćah vu Čakovcu je nezdravna držana sednica vu pogledu tih selskih zavodov, a za koj čas budu se i obćinske

sednice držale, vu kojih bude svaki potanko zeznati mogel, kak se na najlješji način do cilja bude došlo. Najte se suprotstavljat. dragi Medjimurci ovomu vpeljanju, najte reći, da to peneze košta! Malo, jako malo dojde na svakoga g spodara; ali ona radost, koju budete već prvno leto vu vašem dadilcu vživali, bude vam dala spozbiti mali taj strošek!

Kada bidete videli, da, dok vi na polju s težkimi žilji delate, tak dugo detešća vašna na sigurnom mestu, pod lepom pazkom nadzirateljce mirno i veselo se igraju, s apetitom svoju zdravu hranicu troše, anda za sigurno nebudete nikakvoga stroška žalili!

Ali nebudu detešća vašna vu dadilišću samo jela i igrala se, nego kaj je najveć vredno polek toga, da budete vi v polju prez svake skrbi poslovali, budu vašna arobna detešća vu dadilišću takaj privučala se k poslu i delu. Istna, nebudu niti kopala, niti cepala, n-go budu obavljala k svojim letam prime-rene takove igre, koje same vu sebi na marljivo poslovanje dete nukaju i privuaju.

Što jezer nerćah bude s tim odstranjenno, a kaj je glavno: deca privučaju se već vu maloj dobi marljivosti, budu se moćno razvijala tak vu telesnih, kak vu duševnih slab, za koje leto prestali budu vlućni potepuhi i mladež naša bude čisto na drugom građušu odhranjena stala!

Vu veđasnje pilitičko vreme samo onaj narod more biti srećen, koj se najbolje pomnžava, koj s prvimi junćki naprvo koraca na s a d o m o v i n a d ž i vu vsemu korak s napredni narodi Europe, nesme anda niti vu ovom pogledu zaostati.

Dignite se a da dragi Medjimurci, vi, koji ste vu svako vreme mesto svoje dično zastupali, vi, kojih dedi krv su za domovinu našu prelejali, ter svi glasno rećite: Nežemo zaostati! Detešći našoj h ćemo dadilću vte-meljiti ter sve aldoovati, da naša pota betegom, smrti i duševnomu zaostatku osigurana budu!

G. Gf.

Z A B A V A

Husarski kvitt.

Pripovest iz domobranskoga života od 48 g. leta.

II.

Vu ovom času se modim ipak presenećenost pokazovala na obrazu usarah.

Kaj je moglo to prouzrokovati?

Orlovo oko staroga husara vre je iz velike daljine na čistom bilo glede toga, kakve je vrsti ono konjanitvo neprijateljstvo, koje se borenje pođeva.

Ovde su na prvi mah zevsim nepoznata trupu opazili pred sobom.

Približili su se jedan k drugomu.

Tama kabanića, beli remen, črni čako

Im su ovo husari!

Husari, bogme i to Jellačićevi husari. Širokoga temena, negda za kašketu zvani stare mode čako, na fletnom jih dovede na čisto glede toga, da njim neje potrebno boj zmed vrače dalje voditi, od česa su se za časek nazad zdržali.

Konjiči su veselije poskakivali, sablja najjuše se bljeskala, s olahkoćenim sreem rekeli bi s veseljem su naprej navalili naši husari.

Husare je vodil leitinat S . . . A . . .

Pred husari, „Jezus Maria“ jahal je kakti zapovednik na jednom silnom pastuhu jeden gorostas, zevsim gori se zdičuše nad hrvatske husare s drobnimi konjiči.

Leitinat S . . . upravno je proti gorostasu ravnal.

Namah su jeden proti drugomu stali. Upoznali su jeden drugoga.

Sraženje njim je tak strašno bilo, svaki njim okretaj toli je krivo razumijeno posveđavao jednoga prama drugomu gojemu smrtnu mžnju, da su trupe kakti zapanjene nad ovim prikazanju strašnoga dvovoja, nepomično stale jedna, proti drugoj, brez oduška z ekavajući svršetek boja svojih vodjah.

Da su obodva meštri od sablje, to se je vidlo od zveketa sabljah. Konji na kojih su rđili k boju vične živine, sledile su kretaj gospodarah si.

Leitinat S . . . spoznal je vu orijašu barona R . . . a, njega tolikoput zbanujućega i zadovoljječinu nigdar mu nećinivšega obarleitinanta. Vezda je vre oberster bil.

Naslednik Holubarov sešel je na težkom neaškom konju, samo pancir je š njega meujkal.

Vezda mi vre nebudete odbili zađovoljječinu? Vumrlı budete. Molite, odgovoril je gorostasni željeznovasti oberster.

S početka je borilec hotel borilecu pokazati. Jeden dvovojni koncert je bil, s tom razlikom, da strast s obodvojim gospodoval. Zveketa sablja, upravljani i oslobodjeni v parci te neglašnja mžnja svećena su roveksavali strast.

Obedva tabori s napatim čekivanjem su gledali prama svršetku dvovoja.

Bila je tišina.

Svaki zarskre za oduškom. Borba zaođela se vu žešku farbu. Oci su bliskale.

Zanešeni gorostas spoznal je silu vu protivnoj si stranki i borbu više ne'e za igru držal. Žrešči (silniš) sabljni vudarci su sledili. Sablja je zujala kakti strela. Nemi su bili obedvojica.

Obedva su željeli k svršetku privesti bitku. Davna mžnja te domoljubno gutenje gorostasnu silu su podali malomu kapetanu.

Neje trebalo vezda smiljenja.

Gorostas je vezta jed-nu poslednji vudarec pustil na kocku. Srdjba, odlučenoć bila mu je vu ovom vudarcu Sablja maloga kapetana husarskoga prelomila se na dvoje na mestu, koje se s rukom drži, i pica palca dole mu pođe vu prah.

Neje husar zato husar, prem honvedski husar, da se zato preda, s jednim poskokom onde se stvori na strani gorostasa, te je s preostavim priručnim krajem sablje onako vudaral gorostasa, da se je mrtve zrušil s konja.

Vezda smo vre kvitt, reče S. te izvuče za spomenek prsten mrtvog Holubara, te ga i den-s još nosi na posećenom prstu.

Posle borbe vodjah sledila je bitka trupeh, vu kojoj su Jellačićevi husari na friškom jedja obruali.

Ovak je skvittiral honvedski husar.

(Konec.)

KAJ JE NOVOGA?

Kraljev rođen dan.

Njegovo veličanstvo naš premilostivni kralj Franc Jožef I. doživl 18. augustuša svoj 58 rođendan. Vu Čakovcu bila je vu katol cirkvi velika meša, a onda služba Božja vu šilovskom hramu.

Svečanost.

Vu Središči (Polstrau) biti će vu nedelju 26. augustuša sjajna svečanost vu proslavu 40. letnog vladanja presvetloga kralja Franca Jožeta I. i 40. letnoga potrajenjo pravie Središkog trga. Pri toj svečanosti sudjeluju 2 pjev. društva iz Varaždina, Ormoško pjev. društvo, mužika Varaždinska i Srediska, te bude puno druge zabave i ples.

Umurstvo.

Vu dravskoj stugi spadajućoj k obćini Nedelječu našli su ljudi jedno dete 2—3 jedna staro mrtvo. Vu rubačicu deteta bil je privezan debeli kamen, koj je imal sigurno za to služiti, da se dete nebude dušo mućilo nego, da brže vtone ter sa zadošu. Da je to dete nekoja nemilostivna mati vtopila, o tom nema dvojbe; to i na njega svezani kamen dobro svedoči. Vtopljeno ovo novorođeće našli su 10-ga augustuša a žandari još denes išču nemilostivu i bezsrnu mater.

Duhan bude faleši

Iz deset ili dvanajst varnegijah naše domovine došla su izvjestja k ministriumu, vu kojih je službeno izkazano, da je potrošek duhana potlakomk bil bil od podražil, jako opal posvud i da je neizmerno veli kvar po tom nanešen orsačkoj kassi. Zbok toga premislil si je gospon financminister i kak se prepoveda, dogovarja se već sa svomi tolnašćiki, da se cena duhanu na menje spusti. Veselite se duhandjuje!

Za ravnanje.

Vugodni glasi nam dohadjaju glede cene našega žitka. Znano nam je, da je vu vreme žetve i kuruzne bratve žito navadno tak fal, da gospoćar imajući kaj žita za prodati, mora ga vu ovu dob potepsti, za sramotnu cenu tam dati. Ljetos ufamo se, da toga nebud! Žito već je počelo podražati v našem orsagu a kak se kaže, još bude vno go drate. Zok tomu je taj, ar su Francuzi vno go žitnih trgovcov k nam po žito poslali, koji na veliko kupuju za Francuzku zemlju. Drugi i pravi zrok vele da je taj, buduć je vu Ameriki malo žita zraslo i oni nemoreju toliko žita van poslati, koliko su ga ova leta. Daj Bog da bude tak!

Samoubojstvo.

Samoubojstva šire se posvud po svetu tak med siromasniimi kak med bogatimi ljudmi. Vezda pak čujemo žalosten glas, da je vu Beču glavni dvorski maršall Alfred Salm naglo vumrl. Stopram za par dnevoj zeznalo se je vu varošu, da Salm nije naravskom smrtju vumrl, nego se je vvoril. Dvorjaniki njegovi najme našli su ga vu hiži s prezezanim vratom i s glibokom ranom vu prsh. Kaj ga je na samoubojstvo napelalo, to se bude potlam zeznalo.

Nesreća na željeznici.

Iz Newyorka dohadja nam glas od 9 ga o. m. o velikoj željeznici nesre i. Vu drzavi Indiana zvanooj i to blizu Morgautowna posmeknula se je lokomotiva iz šinjah na jednom trideset stopah visokom nasipu ter druge vagnone za sobom potegnula vu strahovitu gl boćinu. Nije moći opisati, na kakov način su tu nesrećni putniki življenje svoje pogubili. Vagnoni se svi sdrobili, za čudo je ipak, da je nekoliko ljudih živih čtao.

Vešanje.

Kozarek imal je opet posla, a za vezda baš s lopovom, kakovoga nigdar nije videl! To je bil glasoviti tolvaj i palikuća Milić Grmusza, koj je imal obešen biti vu Petrinji. Ovaj prevzetnjak ponaaal se je tak osorno, kak do vezda niti jeden obešenjak. Vzel je najme cigaru i zažgal ju pod galkami, da pak hahara rezsrđi, nabere puna vusta dima od cigare, i kada mu je Kozarek zaujku na vrat hotel deti, spukne dima Kozareku vu oči, tak, da su vu hip pane bile oči Kozarekove.

Nesreća na željeznici.

Blizu Loudona pri Hampton — Wicku tresnul se je jeden tovarni vlak sa personalnu v noći na 9 o. m. Buduć je bila kmica a mašinovodji jeden drugoga vu pravo vreme nisu opazili, to su vlak s tolikom silom jednu v drugoga tresnuli, da su se mašine i vagoni na komade reztrgali. Mašinovodja i kotlov kurilci ostali su na mestu mrtvi a izvan toga od putnikova usmrćeno je tom prigodom deset a do trideset jako ranjeno.

Sneg vu augustušu.

Iz Thüringje dobivamo glase, da je tam prve dneve augustuša takva zima zavladala, da su se ljudi morali vu zimke opravre zaodeti. Vu obćini Darmbacha i vu okolici njenoj opal je prilično velik sneg, koj se je stopram potlam nekoliko vurah reztaali.

Vulkan.

Na otoku Vulkanu vu Tajikanskoj predri je izuenada 4-ga o. m. krater (breg), za kojega već nisu mislili, da bi i kada ognja hital iz sebe. Stanovnićstvo toga otoka prisiljeno je preseliti odoau, ar je supka veliki kvar napravila. Sva sreća, da se je ljudstvo još za pravo vreme vugnuto moglo ter nišće mrtvev nije ostal.

Prevzetnost.

Pisali smo većkrat od prevzetnosti nekostjih vućenih ljudih a za vezda opet predstavljamo poštovanim čitatelem našim profesora Baldwina iz Londona. Taj profesor, kakti glasovit' zrakoplovec pokazal je veliku bravuru londonskomu publikumu. Spustil se je najme vu zrakoplovu (luftbalou) visoko vu zrak a kada je bil već do 3000 stopah visini, odprl si je sobom go' donešeno i k tomu privravnjeno ambrelo, ter skoćiv iz tolike visue iz svojega zrakoplova van, spustil se je po malom na tla. Za kratek čas došel je do zemlje, gde ga je gledeće ljudstvo sa strahovitom krikom prijelo. — Kam bude prevzetnost človeka još zapelala?

Trkaliće.

Hulaneri, koji su zadnje ove dane koncentraciju imali vu Varaždinu, držali su tam na zadnje zabavno natecanje (vettrennen) Pri ovom natrikivanju skupitnulo jih se je s konji skupa pet ajst oficirov i podoficirov. Vnogi su jako oranjeni i od konjov spogaženi a jednomu je ruka gori v ramenu pretrgnjena. Prvi dobitek vu vrednosti od 100 ft dobil je jeden kapitan.

„The Gresham.“

Pri „The Gresham“ zvanom londonskom društvu (vu Čakovcu je upravnićtvu pri Graneru Stancunaru), je moći život osigurati. To jest plati, gdo si hoće život osigurati po letu vekušu ili menjšu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće da dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto društvo zplati onu svotu, na koju je bil isti osiguren, ili ako doživi n. pr. 15—20 let, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženah i decah osigurati. Ovo društvo ima svoje glavno upravnićtvu vu Budapešti. The Gresham zvano društvo imalo je lani, 30-ga juniuša

97 milionov 872 jezer 246 frankov kapitala. Za osiguranje je uzimalo 18,678,383 frk. Isplatio je od 48-mo leto za one, koji su si život osigurali 191,108, 220 frk. a lani za osiguranje uzimalo se: 58,038,225 frk. Sve skupa od 48-mo leto osigurano je bilo pri tem društvu do 1519 millionov, 786 jezer i 529 frankov.

NEKAJ ZA KRATEK ČAS

Kuga.

II

Som.

Morski pes bi mogel biti,
Ali repa nejma skraj;
Ja na vadlju štel bi iti,
Da je to prav pravi zmaj!

Hanžek.

Niti poš je, niti morski
Pes to nije, niti zmaj,
Nego vam je to pogorski
Jopec, koj se zove Jaj!

Vsi.

Nit se plače nit se smije,
Kaj goder je, dobro bogme nije.

Gvatan.

Kaj je goder, zver je lena,
Nit od sebe daje glas;
To vam mora bit hijena,
Bežmo, braća, dok je čas!

Som.

A Bog, dečki, s vami budi,
Em to zla baš nije niš,
Ta vam zver po svetu bludi,
To vam morski je otris!

Hanžek.

Je, je, bogme, braća draga,
To je prava morska zver,
Prava vam je to nesnaga,
Prav praveni ljudožder.

Vsi.

Niti plače, a niti se smije,
Kaj goder je, dobro bogme nije.

Gvatan.

Ta zver bila, kak njoj drago,
I tak nema žalnu čud;
Mora biti mirno blago,
Jaki ju vubija trud.

Som.

Vežda mi se glej odpira.
V glavi čisto, v srcu mir,
Nigdo naj neproteštira,
Em to strašni je vampir!

Hanžek.

Dok sem mali bil dečarec,
Dok sem v prvi školi bil,
Vučil nas je školnik Jarec,
Da je to prav krokodil.

Vsi.

Nit se plače, a niti se smije,
Kaj goder je, dobro bogme nije.
(Sad stupi vu hižu Mrak.)

Vsi.

A sam Bog vas nosi, kume dragi,
Vi nam tolnac dajte toj nesnagi,
Rečte, kaj je ovo tu za zver,
Jeli puš je, ili ljudožder?

Mrak (gledi vu čurku.)

A joj, braća, zlo i i napako,
Svet je zločest, bogme nebu lahko,
Več cajtunge i notariuš kaše,
A od ovih nijeden nelaze.

Svet bi prepal, nije vezda druga,
Došel bude skoro glad i tuga.
Ta zver, to je, to je, — kuga!

Vsi

(staneju s oružjem proti čurki).

Kuga, kuga, kuga,
To je prava kuga!
Dečki haj na posel sad,
Nek vmira ovaj gad.

Hanžek.

Samo stiba bratci vsi,
Dok još tvrdo ona spi!

Vsi.

Samo složno, tiho vsi,
Da se vrag neprebudi.

Mrak.

Hajd ti Tomaš hoji s desni,
A ti Gvatan levo kresni:
Dok ja rečem: anc, cvaj, draj,
Smrtui njoj vudarec daj!

Som.

Oj sabijica moja draga,
Vu tebi je jaka snaga!

Gvatan.

Ja ju prasnem!
(Hoće k njoj, ali
odmekne) Jaj!

Hanžek.

A kaj ti je, bratec, kaj?

Mrak.

Nebojte se, em smo ljudi,
Vsaki nas kurazno budi.
Som ti idi na ov kraj,
Sad pazite; anc, cvaj, draj!

Gvatan (strašljivo).

Ne još kumek dragi Mrak!
Ja još nisem dosta jak.

Som.

Ja bi rekel, da se mora,
Pričekati prava hora,
Nas je za ov težki boj,
Još premali, mislim broj.

Hanžek.

Morali bi v selo iti,
I vu bubenj allarm biti,
Da nas bude bar poldruga,
Kampanija, vražja kuga!
Mrak.

A kaj vas je ovaj strah,
Na oružje v jeden mah,
Složao samo, dok je hora,
Kuga od nas crknut mora,
Dok ja rečem: anc, cvaj, draj.
Vudarec joj vsaki daj!

Gvatan, Som i Hanžek (bojazljivo.)

Anda napre vu ime Boga,
Samo nek je sloslosloga!

Gvatan, Som, Hanžek.

(Stupe za jen korak k čurki,
ali se ipak od straha nazad
potegneju).

Mrak.

Anda složno, strah na kraj,
Pazte vezda: anc, cvaj, —

Gvatan, Som (padnu vu reč).

Kratek čas daj pričekaj,
Naj još reči zaduju „draj“.

Mrak.

Anda vezda strah na kraj,
Pazte dobro: anc, cvaj, draj.

Vsi.

Hura, hura, hura,
(Vudre vsi proti čurki,
Nu Som je taki opal
Od straha, za njim
Gvatan, doklam je
Hanžek iz zdaleka
Prerezal čurku.)

Hanžek.

Dobljeno je, vre zdihava,
Vre njoj idu čreva van,
Budi Bogu hvala, slava,
Baš je denes srećen dan.

(Vsi se oporave i pregledavaju čurku.)

Tom.

Uh, ali je to gadna zvér.

Vsi.

Prav praveni ljudožder.

Mrak.

Glejte kuliko ima jajec,
Morti više stejezer.
Za poldrugi baš bi mesec
Vsako bilo ljudožder.
Hanžek dragi, živo srce,
Zveličitel ti si naš,
Oslobodil si Podravce
Ti si pravi naš pajdaš.

Vsi.

Hanžek dragi, ti si tuge,
Ti si od zla rešil nas,
Podravinu ti od kuge
Zveličil si v dober čas.
Tvoj meč v zlato nek se kuje,
Čeli svet nek ov zna čin,
Vsaki tebe naj poštuje,
I tvoj velke hvale čin.

Privedil:

GLAD FERENCZ

Spametna žena.

Vu blizini Štajerske granice svadili su se nezdavnje muž i žena, tako da je skoro do tucioje došlo. Sad je žena vidila, da je muž tak jako srdit i da nefali puo do bistine, pričela bežati a muž za njom.

Jedno malo vreme su se tirali, zatim se žena obrue i reče muži, znaš kaj? ako se hoćemo dalje tirati, tak beži prijie doma i zakleni hižu. Na to se muž nasimije i veli, pak je bolje, da idemo skup i da se više nesvadimo.

Kolendar.

(Od 19-ga do 25-ga)

19. Nedelja. Ljudovik. bišk. Sejem vu Murskom Serdišen.
20. Ponedjeljek. Štefan kralj magj. Pan mesec.
21. Turk. Ivana Franc. vdov.
22. Sreda. Simforian muč.
23. Četrek. Filip. Benic.
24. Petek. Bartol ap.
25. Subota. Ludovik. kralj.

CENA ŽITKA

Kuruza 6.— — Pšenica 6.30 6.60 — Hraš
4.30 5.— Ječmen 4.— 5.— Zob 4.— 4.70

LOTTERIJA.

Špiš 12. augustuša 1888.
21. 53. 3. 19. 49.

Odgovorni urednik;

MARGITAI JOZSEF

VASUTI MENETREND.

CSÁKTORNYÁN.

Indul.

Brágerhoi felé.

Reggel	6 óra	32 perczkor	postav.
Délután	4 "	13 "	"
Ejjele	12 "	07 "	gyorsv.

Kanizsa felé.

Reggel	5 óra	25 perczkor	gyorsv.
Délben	11 "	55 "	postav.
Ejjele	10 "	21 "	"

Varasd felé.

Reggel	7 óra	— perczkor	vegyesv.
Este	10 "	27 "	"

Erkezik.

Brágerhoi felé.

Reggel	5 óra	02 perczkor	gyorsv.
Délben	11 "	27 "	postav.
Ejjele	9 "	53 "	"

Kanizsa felé.

Reggel	6 óra	41 perczkor	postav.
Délután	4 "	17 "	"
Ejjele	12 "	19 "	gyorsv.

Varasd felé.

Reggel	4 óra	50 perczkor	vegyesv.
Este	6 "	13 "	"

Hirdetések.

Egy esinos

butorozott szoba

szeptember 1-én kiadandó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

TOMKA GYÖRGY

vas- és fűszerkereskedésében

Alsó-Lendván

egy jó házból való ifju

TANONCZUL

azonnal felvétetik.

720 3—3

Iskolás gyermekek

jutányos áron

739 1—1

teljes ellátást

nyernek s a házbán lévő zongorát is használhatják.

Kellő felügyelet — rendről és tisztaságról — gondoskodva lesz.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Velika ošterija u Subotici
i Benkovi se na 3 leta v
rende i to na

2. Septembra 1888. u 2 sata u
istoj velikoj ošteriji Subotičke obćine.

Tko hoće saznati kakšnem kon-
dicijam more se do toga vremena
saki dan kod obć. notariusa u
Subotici popitati.

Magdalenic Pavel
bíró.

731 1—1

2292. szám. tk. 1888.

Arverési hirdetményi kfvonal.

A csáktornyai kir. járásbírószág mint
telekényvi hatóság közhírré teszi, hogy Stei-
nauer András M. Szt.-Mártoni lakos végre-
hajtatonak Sári Mártonné zavescsáki lakos
végrehajtást szenvedő elleni 245 ft tőkekö-
vetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyé-
ben a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a csák-
tornyai kir. járásbírószág) területén lévő VI.
hegyker. 1025. tk. 825 hrsz. a egész in-
gatlaura 1031. tk. 2291. hrsz. a. egész
ingatlaura 1781. hrsz. a. egész ingatlaura
826½. hrsz. 2297½. hrsz. a. és 255½ hrsz. a.
ingatlanokra az árverést összesen 446 ftban
ezennel megállapított kikiáltási árban elren-
delte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1888. évi augusztus hó 28. napján
d. u. 3 órakor

a VI. hegykerület bíró házául megtandó

nyilvános árverésen a megállapított kikiál-
tási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
becsarának 10-¼-át, vagyis 7 ft 80 kr. 2 ft 90
kr. 1 ft 60 kr. 1 ft 40 kr. 12 ft 40 kr. 18 ft 50 kr.
középnében, vagy az 1881. LX. t. cz. 42.
§-ában jelzett árfolyammal számított és az
1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.
kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikül-
dött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX.
t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyán 1888. évi június hó
16 napján. A csáktornyai kir. bíróság mint
tkkvi hatóság. 721 1—1

697 3—4

ANDEL J. FELE

új felfedezett

TENGERTŰLIPOR

pusztit

poloskát, bolhát, svábót, molyt, oroszbogárt,
legyet, hangyát, pinczebogárt, madármolyt,
egyáltalában mindenemü rovert —
majdnem természetfölötti gyorsasá-
gal és biztossággal, — olyformán,
hogy a létező rovaroktól még csak
nyoma sem marad annak. Valódi mi-
nőségben és olcsó áron kapható!

Prága ANDEL J. fele

gyógyfűszerkeszlésében

» a fekete kutyához », Hossz utca 13.

CSÁKTORNYÁN:

TÓDOR JÓZSEF vegyészre kereskedésében.

FEHÉR MIKLÓS

a m. k. államasvutak gépgyára vezérügynöke és több kiváló gazdasági gépgyár képviselője
Budapest, üllői-ut 25. Köztelek.

Ajánlja a m. kir. államas-
vutak gépgyarában készült, tűz-
veszélyt elhárító szikralógóval
ellátott és faszén vagy szalma-
fűtőre berendezett 6, 8 és
10 lóerejű

LOCOMOBILOKAT

melyeknél a nagy tűzszekrény
folytán tüzelő anyagban nagy
megtakarítás eredményeződik;
az ugyanazon gyárban készült,

teljékimulhatatlan munkaképességű

48", 54" és 60" széles

vaskeretű gözcseplőgépeket

két szab. s kiváló fontosságú szerk. ujtással és pedig:

a) az új, maguk között négyoszógú lyukat bezáró s rostélyzat alakjában egy-
másra illesztett keményfa rudacsokkákból alkotott törekrosta, mely által a törekben
180-szor kevesebbi szem megy veszendőbe;

b) a meghosszabított rázó-asztal, mely a szalmának egy második kirázását
eszközi s mi által a szalma közt 2¼-szer kevesebb mag marad vissza, mint az
eddig ismert legjobb gözcseplőgeknél, mely eredmények a m.-óvári és kassnai kísér-
leti állomások által számszerűleg hivatalosan konstátáltak. — Azonkívül ajánlom
2, 2½, 3, 3½, és 4 lóerejű locomobiljaimat

hozzájuk tartozó pánccselzőges cseplőgépekkel, valamint mindennemü járgány
cseplőgépekkel, Hollingswort-szénagereblyékkel, fűkaszalókat, aratógépeket és min-
den egyéb legjobbaknak bizonyult és szolid szerkezetű mezőgazdasági gépeket
lezállított árak mellett.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaki kir. bíróság mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Goricsánecz Ferencz társaság végrehajthatóknak Ruzs cs. András végrehajtást szenvedő elleni 32 frt 58 kr. tókekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a n. kanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. járásbírószék) területén lévő az alsó-károlyoveczy 150. sz. tjkvbe fekvő 117. 1519. 2076 478. bsz. a. Ruzsics András nevén álló ingatlaura legelő és erdő

illetményre az árverést 917 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a feunebb megjelölt ingatlan az

1888. évi szeptember hó 3. napján d. e 10 órakor

Alsó-Károlyovecz köz-ég háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

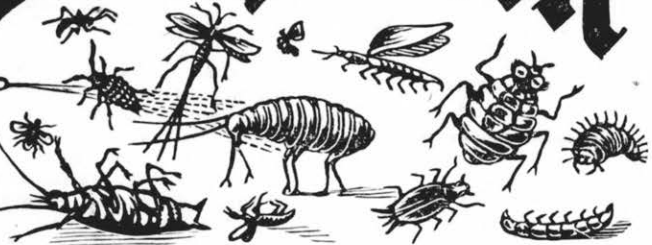
Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 91 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881.

LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlakou 1887 évi márczius hó 28. napján. A perlaki kir. járásbírószék mint tkvi hatóság. 723 1-1,

"Zacherlin"

a legkitünőbb szer minden rovar ellen!

Ez az új, kitünő specialitás bámulatos erővel és gyorsasággal kiöli a férgeket a lakásokból, konyhákból és szállókból, valamint a házi állatokról, az istállókból, üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névaláírással és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegben kapható. A mit pusztán papirzacskóban mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl-Specialitás“!

ZACHERL J. BÉCS.

Csáktornyán kapható	Strahia testvéreknél	Varazsdon kapható	Kräuterblüth B. gyógyszerésznél
"	Göncz L. gyógyszerésznél	"	Hoffmann A. gyógyszerésznél
"	Grán r testvéreknél	"	Grandwohl's Erben J. N. urnál
Alsó-Lendván	Fuss Ferdinand gyógyszerésznél	"	Trampus Drag. urnál
Varazsdon	Riedl Ferencz gyógyszerésznél	"	Ambrossu N. urnál
"	Grünwald és Schwarz uraknál	"	Milkovics József urnál

DELLER J.

Leginkább lithion tartalmu savany. Legjobb asztali és üdítő ital. Kipróbált gyógyszer a légzési szervek katurrusainál rheuma, gyomor és húgyhólyagbántalmaknál

LITHION TARTALMU

REGEDEI

SAVANYUVIZE

Főraktár **Gräner Testvéreknél** Csáktornyán.

DELLER J.

Najbolša lithion sadržajuča kiselina. Najbolša stoinata i okrepljujuča pitvina. Izrobano vracstvo proti težkom dihanju, katarusu, kostobolji i drugimi betegi vu želudcu.

LITHION sadržajuča

Radgovinska

Kisela voda

Glavno skladište je pri braći GRANERU vu Čakovcu.